

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Academie voor Kunsten Maaseik te MAASEIK

Hoofdstructuur deeltijds kunstonderwijs

Instellingsnummer 50211

Instelling Stedelijke Academie voor Kunsten Maaseik

Directeur John VANDECAETSBEEK

Adres Boomgaardstraat 10 - 3680 MAASEIK

Telefoon 089-56.08.60

Fax 089-56.08.68

E-mail anita.frantzen@maaseik.be

Website www.academiemaaseik.be

Bestuur van de instelling Stadsbestuur van Maaseik

Adres Lekkerstraat 10 - 3680 MAASEIK

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-10-2016, 04-10-2016, 05-10-2016, 07-10-2016, 08-10-2016.

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 08-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 06-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Dirk ROMBAUT

Teamleden Rieka HÉRIE, Luc PONET, Wouter CORNILLIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Muziek: algemene muziekcultuur	8
3.1.1.2 Muziek: algemene muzikale vorming, samenzang	10
3.1.1.3 Muziek: begeleidingspraktijk orgel, instrument orgel	13
3.1.1.4 Muziek: instrument hobo	14
3.1.1.5 Muziek: koor	16
3.1.1.6 Muziek: instrumentaal ensemble, samenspel	18
3.1.1.7 Muziek: stemvorming, vocaal ensemble, zang	20
3.1.1.8 Woordkunst: algemene verbale vorming	21
3.1.1.9 Woordkunst: repertoirestudie woordkunst	23
3.1.1.10 Woordkunst: toneel	25
3.1.1.11 Woordkunst: voordracht	26
3.1.1.12 Woordkunst: welsprekendheid	27
3.1.1.13 Beeldende kunst: algemeen beeldende vorming	29
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	31
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	33
4.1 Deskundigheidsbevordering	33
4.2 Leerbegeleiding	34
4.3 EvaluatiepraktijkRapporteringspraktijk	35
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	38
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	40
6.1 Wat doet de academie goed?	40
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	41
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	41
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	42

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Stedelijke Academie voor Kunsten Maaseik is vrij recent overgestapt van een academie voor podiumkunsten naar een kunstacademie. In de academie worden van oudsher de studierichtingen Muziek en Woord ingericht. De studierichting Beeldende Kunst is in oprichting. Er is geen aanbod Dans. Er zijn twee filialen: Kinrooi en Bree. In het filiaal Bree werd een bestaande afdeling Beeldende Kunst van de kunstacademie van Maasmechelen overgeheveld naar de academie van Maaseik.

In de studierichting Muziek bereiken de leerlingen voor alle vakken de leerplandoelstellingen. Het vak algemene muziekcultuur (amc) krijgt dit jaar voor de afdeling jongeren een andere organisatievorm die de attractiviteit moet verhogen. Het respecteren en opvolgen van de leerplandoelstellingen blijft het uitgangspunt. De academie kent een sterke vocale cultuur die al start in de vakken algemene muzikale vorming (amv) en samenzang (sz). De resultaten die voorgelegd worden, zijn van een behoorlijk tot zeer goed niveau. De traditionele wijze van evalueren biedt een transparant beeld van de verschillende muzikale en technische verworvenheden bij elke leerling. De vocale ontwikkeling vindt een vervolg in de vakken koor en vocaal ensemble. De academie vervult hier een voorbeeldfunctie in de regio. In de vakken zang en stemvorming verstrekt het team een sterke individuele basisvorming. Tegelijk dragen ze bij tot evenwichtige en kwaliteitsvolle producties. De leerplandoelstellingen worden gerealiseerd en de evaluatiepraktijk is conform de regelgeving. Het vak hobo kent een buitengewoon succes, het aantal leerlingen ligt driemaal hoger dan op landelijk vlak. Vooral het verenigingsleven profiteert van deze kwaliteitsvolle opleiding die enthousiast en met artistieke diepgang gegeven wordt. De vakken samenspel en instrumentaal ensemble vinden hun vertaling in zowel homogene als gemengde groepen. De academie telt daardoor heel wat groepen en ensembles. Hierbij wordt de kamermuziek niet uit het oog verloren. Ook de evaluatie van deze vakken geschiedt kwaliteitsvol. De vakken orgel en begeleidingspraktijk orgel bevinden zich aan het begin van een nieuw ontwikkelingsproces.

In de studierichting Woordkunst bereiken de leerlingen onvoldoende de leerplandoelstellingen voor het vak algemene verbale vorming. Vooral vaktechnische en theoretische kennis vertonen hiaten. De opleiding mist bovendien een artistieke input. In alle andere vakken met name repertoirestudie woordkunst, toneel, voordracht en welsprekendheid bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen. Zo worden leerlingen in contact gebracht met degelijke literair materiaal in het vak repertoirestudie waarbij ook linken met andere kunstvormen worden gelegd. In de vakken toneel, voordracht en welsprekendheid zijn ruime dosissen spel-, speel-, vertel- en spreekplezier aanwezig. De leerlingen worden zorgzaam begeleid en de evaluatie is valide. In het vak welsprekendheid treden spreekvreugde en –motivatie erg naar voor.

In de studierichting Beeldende Kunst bereiken de leerlingen voor het vak algemeen beeldende vorming op overtuigende wijze de leerplandoelstellingen. Niet alleen verdrievoudigde het aantal leerlingen, ook de doorstroming ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In de ateliers heerst een aangename sfeer. Er is een intense overlegcultuur binnen het vakteam en een goede communicatie met de ouders.

De instelling krijgt een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). De systematische zorg voor de kwaliteit van deze erkenningsvoorwaarde faalt. De instelling kent haar tekorten onvoldoende en pakt ze niet consequent aan. De omstandigheden waarin de leer- en begeleidingsprocessen moeten plaatsvinden, zijn onaanvaardbaar in de vestigingsplaatsen Neeroeteren (Podiumkunsten) en Bree (Beeldende Kunst).

In de academie gaat er voldoende aandacht uit naar de deskundigheidsbevordering van het personeel. Er leeft een visie rond nascholing. De academie beschouwt nascholing als een belangrijke sleutel om permanent een hoge onderwijskwaliteit te waarborgen. Het nascholingsplan wordt formeel niet jaarlijks goedgekeurd.

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op de traditionele werkwijze en vindt aansluiting met de bestaande regelgeving. Er wordt ernstig en weloverwogen met evaluatie omgesprongen zodat de leerlingen een goed beeld krijgen van hun niveau. Daartegenover staat een lichte huiver ten overstaan van een experimentele omgang met vernieuwende benaderingen. Binnen een open ontwikkelingsperspectief gaat de academie nog geen nieuwe uitdagingen aan.

De academie wordt geleid door een verantwoordelijk, open-minded en pragmatisch ingestelde directeur. Het contact met de leerkrachten is open en direct. Het verdwijnen van het pedagogisch college is ingegeven vanuit een realistische vaststelling dat dit orgaan had ingeboet aan slagkracht. Daartegenover staat dat er momenteel geen directorium is. Voor de goedkeuring en uitvoering van inhoudelijk kwalitatief goed gemotiveerde beslissingen krijgt de directie onvoldoende ondersteuning. Dit is een ongunstige situatie die opheldering verdient want ook het personeel lijdt hieronder.

Er is een inspirerende, degelijke en goed onderbouwde artistiek-pedagogische visie die voldoende draagkracht vindt bij het personeel. De academie straalt veel zin voor kwaliteitszorg uit, hierin bijgestaan door een adequaat en zeer geëngageerd secretariaat, gemotiveerde leerkrachten en plichtsbewust onderhoudspersoneel.

De academie krijgt een gunstig advies voor de studierichtingen Beeld en Muziek en een beperkt gunstig voor de studierichting Woord omwille van de algemene verbale vorming.

De stad Maaseik beschikt over een uitstekend instituut voor kunsten dat bewijst tegemoet te komen aan de behoeften op het vlak van artistieke vorming bij kinderen, jongeren en volwassenen. Bovendien is er een hechte band met het lokaal cultureel verenigingsleven in zowel de hoofdschoolgemeente, de deelgemeenten als in de filialen Kinrooi en Bree.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Muziek

- algemene muziekcultuur
- algemene muzikale vorming
- begeleidingspraktijk orgel
- instrument hobo
- instrument orgel
- instrumentaal ensemble
- koor
- samenspel
- samenzang
- stemvorming
- vocaal ensemble
- zang

Woordkunst

- algemene verbale vorming
- repertoirestudie woordkunst
- toneel
- voordracht
- welsprekendheid

Beeldende kunst

- algemeen beeldende vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk
- Rapporteringspraktijk

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Muziek: algemene muziekcultuur

Voldoet

Het vakteam heeft een overzichtelijk en gedetailleerd jaarplan uitgewerkt dat overeenstemt met de verwachtingen van het minimumleerplan. De organisatie via verplichte en optionele thematische modules werkt stimulerend en doet de tevredenheid bij de leerlingen toenemen.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Het aantal leerlingen amc is de laatste jaren bij de instroom in het eerste jaar gevoelig afgenomen. Waar er in 2012-2013 nog 81 leerlingen in het eerste jaar waren ingeschreven, is dit gedaald naar 50 leerlingen in het huidige schooljaar. Dit is een terugloop bij de instroom met liefst 38%. De uitval in de loop van het curriculum tussen M1 tot M3 bedraagt de laatste vijf jaar circa 30%. Dit spoort min of meer gelijk met de landelijke evolutie. Er stelt zich dus een duidelijk probleem bij de inschrijvingen van de cursus. Dit wijst ook op het doorstroomprobleem van lagere naar middelbare graad. Tot vorig schooljaar waren de meningen over het vak onder de leerlingen genuanceerd met een duidelijk onderscheid tussen de volwassenen (hoge appreciatie) en de jongeren (veeleer gereserveerd tot zelfs negatief). Dit laatste heeft vooral te maken met de veel meer cognitief-verbale omgang met het vak eerder dan met de wijze van organiseren. Waakzaamheid blijft geboden nu de academie is overgestapt op een alternatieve aanpak.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De lessen amc worden gegeven volgens de doelstellingen die het erkende minimumleerplan aangeven. Voor volwassenen gebeurt dit nog op een consecutieve manier, dus op basis van wekelijkse lestijden. Voor de jongeren werd vanaf dit schooljaar een moduletraject ingevoerd dat kan rekenen op heel wat instemming maar zich nog in een initiële fase bevindt. Het onderwijsaanbod staat weergegeven in een eigen “Leerplan Algemene Muziekcultuur” dat de doelstellingen, studietips voor leerlingen en de leerinhoud omschrijft. De verschillende onderwerpen stemmen overeen met de doelstellingen van het officiële minimumleerplan: parameters, vormen en genres en stijlperiodes. Daarnaast schenkt dit jaarplan aandacht aan de kennis van de algemene muziekleer en de affectieve beleving van de muziek. De thema’s waaruit kan gekozen worden splitsen zich op in drie verplichte modules die iedereen moet volgen: theorie, stijlperiodes en gehoorvorming. Daarnaast komen er modules aan bod waar de leerlingen vrij kunnen voor opteren zoals “piano doorheen de tijd”, “muziek en fantasie”, “podiumprésence”, “orkest enzo...”, “muziek en verhaal” Het feit dat leerlingen zélf mogen kiezen uit aangeboden onderwerpen, werkt stimulerend en uitdagend.

Uit de bijgewoonde lessen blijkt dat er voldoende aandacht besteed wordt aan het verwerven van kennis op het vlak van bv. muziektheorie. Horizontale samenhang wordt vanuit dit vak nagestreefd via het specificeren naar bepaalde doelgroepen en interessegebieden (vb. “arrangeren”- het omzetten van zelf gekozen muziek in speelbare versies voor het eigen instrument, of “music in space” – welke persoonlijk gekozen klassieke, jazz- of popmuziek zouden leerlingen de ruimte in sturen,...).
 Uit de bijgewoonde lesmomenten blijkt dat de academie zich in een overgangsfase bevindt. Het ex-cathedra lesgeven is soms nog sterk aanwezig, de participatie en het engagement worden niet alleen door een formulewijziging bevorderd. Ook qua lesstijlbenadering voor de specifieke doelgroepen kunnen nieuwe vormen van interactie, doe-opdrachten, etc. ... een dynamische impuls teweegbrengen om de activiteitsgraad onder de leerlingen te versterken.

Onderwijsorganisatie

*Groeperingsvorm
Onderwijstijd*

De lessen worden voor de jongeren gedurende het schooljaar niet op wekelijkse basis aangeboden. Er zijn drie verplichte modules, de andere zijn keuzemodules. Iedere trimester dient er 1 module gevolgd te worden. De keuze voor het hele schooljaar wordt in september vastgelegd.
 Het maximale aantal leerlingen per groep varieert tussen 15 en 25.

Uitrusting

*Leermiddelen en ICT
Logistiek*

De academie beschikt over voldoende materiaal op de verschillende lesplaatsen. Toch moeten een aantal kanttekeningen geplaatst worden. Zo is er geen en/of moeilijke internetaansluiting in sommige lokalen. Niet overal is een scanner aanwezig. In de lesplaats Neeroeteren wordt lesgegeven in een lokaal waar schimmel op de muren staat. De piano staat ook achteraan in het lokaal zodat dit instrument moeilijk operationeel kan ingezet worden. Evenals in de leslokalen amv valt op dat er weinig of geen aandacht geschonken wordt aan inspirerende pictogrammen, aankleding van de wanden van de klassen met mnemotechnische didactische uitrusting en dergelijke.

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar*

In het verleden waren er zeker examenprogramma's maar de academie stapt af van de allesbepalende eindejaarproef. Deze maakt plaats voor een permanente vorm van evalueren waarbij zowel product als proces in overweging genomen worden. De academie wil sterk inzetten op de hoofddoelstelling van het vak, met name leerlingen nieuwsgierig en enthousiast maken voor kunstbeleving. Het team begrijpt onder proces vooral: betrokkenheid, positieve attitude, aanwezigheid, communicatieve vaardigheden en creativiteit. Het is nog niet duidelijk hoe men dit proces individueel gaat opvolgen. Onder productevaluatie peilt men regelmatig naar verworven kennis via zowel schriftelijke als verbale wegen. Ook het maken van recensies, verslaggeving van concerten, behoort tot het domein van de evaluatie.
 Er worden dus geen examens afgenomen. Er worden ook geen punten meegedeeld: leerlingen zijn geslaagd of niet geslaagd. Een jury komt er dus ook niet meer aan te pas.

Bij de zoektocht naar een attractiever maken van een vak als amc binnen niet-leerplichtonderwijs is de overgang naar modulair lesgeven een interessante zaak. Anderzijds blijft het dko behoren tot onderwijs met alle consequenties die eraan verbonden zijn. In zoverre men de evolutie op het vlak van kennis, attitude en vaardigheden voldoende kan opvolgen en terugkoppelen is dit een positieve zaak. Anderzijds moet objectief evalueren steunen op vastgelegde criteria die in de huidige stand van zaken helemaal nog niet duidelijk zijn. Dit wordt alvast een belangrijk werkpunt. Of deze wijze van evalueren voldoende betrouwbaar, valide en evenwichtig is, kan op dit ogenblik niet vastgesteld worden.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Eenzijds onderneemt de academie pogingen om het saaie karakter van het vak via een attractiever organisatieaanbod om te buigen (althans voor de jongeren, de volwassen blijken tevreden). Anderzijds ontstaat als gevolg van deze keuze een complexe situatie: verschillende leeftijdscategorieën zitten bij elkaar in verschillende graadklassen en er is per trimester een voortdurende wisseling binnen de leerlingengroepen. Dit maakt dat het pedagogisch-didactisch en artistiek opvolgen van de leerlingen een hele klus wordt. Een doorgedreven, transparant leerlingvolgsysteem zal een antwoord moeten bieden zodat een kwaliteitsvolle opvolging met voldoende zorg geschiedt.

**Inbreuk(en) op
regelgeving**

Het elimineren van de eindproef amc zonder externe jury is niet conform de regelgeving.

3.1.1.2 Muziek: algemene muzikale vorming, samenzang

Voldoet

Het vakteam beschikt over een gemeenschappelijk goed uitgewerkt, gedetailleerd en systematisch jaarplan. Volgens deze transparante leidraad worden de leerplandoelstellingen in alle klassen bereikt. De evaluatie geschiedt overdacht en consciëntieus. De vocale cultuur is in deze academie sterk ontwikkeld.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het aantal leerlingen is de laatste jaren lichtjes teruggelopen. De gemiddelde doorstroming ligt hoger dan het landelijk gemiddelde (73% tegenover 69,5%). Dit is een sterk punt van deze academie. Deze goede cijfers zijn merkbaar bij zowel de volwassenen als bij de kinderen. Een probleem stelt zich echter bij de instroom in het eerste jaar. Daar bedraagt de terugloop circa 20% terwijl deze landelijk 'slechts' 8% is. Er kunnen verschillende onderstellingen gemaakt worden voor deze afname van belangstelling. Zo is er de uitbreiding van het aanbod met beeldende kunst (maar dit was ook al vroeger aanwezig, zij het als filiaalaanbod van een andere academie). Belangrijker lijkt wel de minder strakke band met de plaatselijke dagscholen. Momenteel organiseert de academie geen aansluitende cursussen in samenwerking met het lokale basisonderwijs. Nochtans zou dit een win-winsituatie kunnen zijn voor de beide onderwijsniveaus. Tenslotte dient vermeld dat de academie er onvoldoende in slaagt leerlingen te overtuigen zich reeds in te schrijven op het einde van het voorafgaande schooljaar, eind juni. Nu staat nog in een brochure dat leerlingen de mogelijkheid hebben zich in te schrijven tot eind september. Deze aankondiging is uiteraard juist maar strategisch minder aangewezen. De academie heeft vorig jaar al een eerste, niet gelukte poging ondernomen om hierin verbetering te brengen.

De omslag naar een algehele attitudewijziging vraagt, naast volharding wellicht nog andere creatieve benaderingen.

In het filiaal Bree werd vorig jaar gestart met een door de overheid erkend aanbod voor de drie studierichtingen. Momenteel zitten hier 11 leerlingen in L2 en 15 leerlingen in L1. De instroom wordt afgeremd door een tegenreactie vanuit het lokaal Jeugdmuziekatelier. Promotiefolders worden bewust niet uitgedeeld, geïnteresseerde kinderen worden gedesoriënteerd en ouders krijgen gekleurde informatie te horen die helaas niet steeds correct is. Het college van burgemeester en schepenen van Bree wenst te participeren in erkend kunstonderwijs en opteerde voor een uitdoofscenario voor het Jeugdmuziekatelier. Medewerkers van dit weliswaar zeer verdienstelijk gemeentelijk project zien dat echter anders en wensen zich niet neer te leggen bij het voorgestelde scenario.

Bij de leerlingen die de opleiding aan de academie volgen valt een groot enthousiasme en tevredenheid te bespeuren. Zij realiseren zich wellicht dat ze een degelijke, geloofwaardige opleiding genieten met perspectief op een logische doorstroom.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
Verticale en horizontale
samenhang
Klasmanagement
Actief en constructief leren

Het uitgeschreven leerplan algemene muzikale vorming heeft eenzelfde stramien als dit van het vak amc. Het is zeer systematisch, transparant en overzichtelijk opgebouwd. Naast de doelstellingen wordt ook aandacht besteed aan het profiel van het vak en aan tips voor leerlingen. De leerinhoud omvat per graad de verschillende doelstellingen rond metrum, ritme, melodie, gehoorvorming en theorie. Voor de volwassenen is een aangepaste versie opgesteld. Wat betreft de horizontale samenhang geeft het leerplan de beperkingen aan: de specifieke notenleer van elk instrument zal soms ruimere eisen stellen.

Het vakteam ambieert meer dan de klassieke “solfège” en wenst ook aandacht te schenken aan een algemene en culturele vorming binnen de lessen. Een sterk accent wordt gelegd op de bewustmaking en het ontwikkelen van muzikaliteit. Uit de bijgewoonde lessen kan vastgesteld worden dat de academie in haar doelstellingen slaagt. Opvallend is de kwaliteit van de intonatie en de pedagogisch-didactisch individuele opvolging van de leerlingen. Ze zingen stevig en beschikken over een stabiele toonfixatie.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT
Logistiek

De klassen beschikken over voldoende materiaal en uitrusting. Er zijn voldoende piano's, men beschikt over de nodige muziekborden. Geluidsinstallaties zijn in orde en het projectiemateriaal is beschikbaar indien nodig. Tafels en stoelen voor de leerlingen voldoen. Het valt op dat er weinig illustratief en didactisch materiaal aan de wanden van de leslokalen hangt. Dit biedt een wat kale aanblik die weinig inspirerend werkt.

In Bree gaan de amv-lessen door in een geheel vernieuwde locatie met een duidelijke identiteit, ook al is de academie niet de enige gebruiker. Men beschikt er over een goede buffetpiano, een beamer (projectie vanaf een laptop), een digitaal bord en fris meubilair. De leermiddelen voldoen om het bereiken van de leerdoelen mogelijk te maken.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De evaluatiepraktijk correspondeert met wat traditioneel binnen het kunstonderwijs gangbaar is. Alle proeven bestaan uit drie onderdelen: theorie, gehoor en leesvaardigheid. Theorie- en gehoorproef worden binnen de les en in groep schriftelijk afgenomen. Op het halfjaarlijks examen presenteert de leerling zich individueel voor de directie en/of de eigen leerkracht (intern). Op de eindejaarsexamens presenteren de leerlingen zich ook voor de collega's amv zodat er een uitgebreidere jury is. Op het einde van een graad wordt aan de jury ook één extern jurylid toegevoegd.

Er zijn puntenlijsten en processen-verbaal van de verschillende proeven. De puntenquoteringen zijn een optelsom van verschillende onderdelen en ogen betrouwbaar. Tien punten worden gegeven voor dagelijks werk. Zingen/lezen wordt op 60 punten gequoteerd, gehoorvorming op 20 en theorie op 10. Dit is alvast een evenwichtige verdeling van de verschillende vakonderdelen.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De puntenquoteringen worden individueel bijgehouden en vormen een technisch opvolgingssysteem van de evolutie van elke leerling. Daarnaast beschikken de leerkrachten in hun klas over een eigen leraarsagenda met persoonlijke notities. De leerlingen noteren de opdrachten in een agenda, door de academie aangeleverd. Voor de jongste leerlingen worden terugkoppelmomenten naar de ouders ingericht via oudercontacten. In de klassen is er voldoende aandacht voor elke individuele leerling. Leerlingen worden ook voldoende gestimuleerd en betrokken.

Het welbevinden van de leerlingen is prima o.a. ten gevolge van een goede communicatie. Er heerst een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor de begeleiding van alle soorten talent. De overdracht van kennis en vaardigheden gebeurt vlot, spelenderwijs en op een bijzonder leerlingvriendelijke wijze.

3.1.1.3 Muziek: begeleidingspraktijk orgel, instrument orgel

Voldoet

Er wordt naar geen inspanning gekeken om de orgelopleiding terug succesvol en dynamisch te maken. Met een beperkt aantal leerlingen – de klas is in heropbouw – wordt enthousiast en intensief gewerkt aan kwaliteitsvolle resultaten. Het speelplezier is daarbij een belangrijke motivator. Een aangename, leerlinggerichte communicatie tussen de (nieuwe) leraar en de leerlingen draagt bij tot bevordering van de kwaliteit van de opleiding.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

De leerlingenaantallen zijn het voorbije decennium drastisch gedaald: van 10 leerlingen in 2005-2006 naar slechts 3 leerlingen in 2015-2016. Dit is slechts 0,58% van het leerlingenaantal in de academie, hetgeen bijna een halve procent onder het Vlaams gemiddelde van 1,04% ligt. De huidige volwassen leerlingen zijn zeer betrokken met de orgelcultuur in de regio, hetgeen op dit ogenblik de belangrijkste output is. Deelname aan bijvoorbeeld wedstrijden, concerten, ... ter positionering van deze orgelopleiding in een bredere context is momenteel niet aan de orde. Over vervolgonderwijs in het hoger kunstonderwijs zijn geen gegevens bekend. De doorstroom binnen de opleiding was tot enkele jaren geleden erg beperkt. Uiterst zelden bereikte een leerling de hogere graad. Vandaag is het uitkijken naar een positieve doorstart op de fundamentele van een jarenlang sympathiek en vertrouwelijk maar speel-technisch en artistiek te beperkt en te weinig uitdagend pedagogisch-didactisch proces.

De effectieve leerprestaties voldoen nu weer, dit in relatie tot het huidige leerlingenprofiel. Het enthousiasme van de leerlingen is, ondanks de kleine leerlingengroep, zeer sterk.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Stap voor stap wordt gewerkt aan de heropbouw van de orgelcursus. Er worden geen echte jaarplannen gehanteerd. Wel is er een korte beschrijving per leerling, met leerinhouden en werkpunten.

Uit het minimumleerplan komen volgende aandachtspunten aan bod: techniek, harmonisch bewustzijn, polyfoon denken en stijlkenmerken. Er wordt ook gedacht vanuit een meer geïntegreerde visie over de opleiding, waarbij orgel, andere klavierinstrumenten en begeleidingspraktijk mekaar bevruchten met als doel het orgel in een brede functionaliteit te ervaren.

Onderwijsorganisatie

Groepeeringsvorm

Onderwijstijd

De lessen gaan momenteel door in de kerk van Opoeteren. De onderwijstijd wordt gerespecteerd. Om de organisatie voor de leerlingen van de middelbare en de hogere graad onder controle te houden, wordt de orgelges gecombineerd met de les begeleidingspraktijk. Hierdoor ontstaat een soort ateliergevoel, met meerdere leerlingen aanwezig en zonder virtuele scheiding tussen 'instrument-les' en 'toepassingsgerichtheid'. De ligging en de bereikbaarheid van kerk en orgel zijn van die aard dat deze keuze wellicht wel een oplossing biedt voor een praktisch probleem, maar niet erg doelgericht noch doeltreffend is voor de rekrutering van nieuwe leerlingen.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Het huidige instrumentarium voldoet niet aan de verwachtingen van de opleiding en hypthekeert het bereiken van de leerdoelen. Het orgel in Opoeteren werkt niet inspirerend noch ondersteunend. Het elektronisch orgel in de hoofdzetel van de academie is en blijft een surrogaat. Voor het lesorgel in de kerk van de hoofdschool loopt momenteel een procedure voor herstel en optimalisering, zodat dit instrument binnen afzienbare tijd weer perfect bespeelbaar zal zijn. In de regio zijn verder slechts een beperkt aantal mooie en/of gerestaureerde orgels aanwezig. Het werken aan de verbetering van dit klimaat is een mooie bijkomende doelstelling voor de opleiding.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De evaluatie gebeurt qua procedure correct volgens de regelgeving. De samenstelling van de jury voldoet maar het valt aan te bevelen een beroep te doen op echte vakspecialisten als externe deskundigen. Het competentiegericht evalueren is nog niet aan de orde, behalve informeel, tijdens de wekelijkse lestijden. Rond de evaluatiepraktijk heerst nog onduidelijkheid. Gezien er geen jaarplannen zijn met duidelijk omschreven leerdoelen, er geen leerlingenfiches zijn vanuit een duidelijke, ondersteunende visie over leerbegeleiding, is er ook nog geen visie over evaluatie die aansluit en afgestemd is op leerlijnen en leerlingenprofielen.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Er is geen leerlingvolgsysteem ontwikkeld en er zijn nog geen overzichten van de (reeds afgelegde) leertrajecten, noch van het gespeelde repertoire, de overwonnen moeilijkheden, enzovoort. Wil deze opleiding toekomstgericht, zorgzaam en uitdagend voor de dag komen, dan dient meer aandacht besteed te worden aan een nauwgezette, gestructureerde, heldere, enthousiasmerende leerbegeleiding, voor jong en oud.

3.1.1.4 Muziek: instrument hobo

Voldoet

De cursus hobo kent een uitzonderlijke belangstelling. De leerinhouden worden systematisch en gefaseerd aangebracht zodat de leerlingen met succes de leerplandoelstellingen bereiken. Leerlingen worden in hun evolutie individueel opgevolgd (proces) en op jaarbasis tweemaal geëvalueerd (product). De wijze waarop de leerlingen enthousiast musiceren bevestigt het sterke profiel van deze opleiding. Deze is leerlinggericht en kindvriendelijk. De resultaten bieden een zeer gunstig en kwaliteitsvol beeld.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De evolutie binnen de hoboklas over de voorbije schooljaren heen kan op z'n minst spectaculair genoemd worden. Met 18 leerlingen vorig schooljaar bedroeg het aandeel binnen de instrumentale opleidingen 3,47%, bijna het driedubbele van de 1,23% op landelijk vlak. Een belangrijke verklaring ligt in de erg goede relaties met het plaatselijk verenigingsleven. Dat was vragende partij voor hoboïsten voor de aanvulling van hun pupiters. De tevredenheid van deze "afnemers" is dan ook vrij hoog. Binnen de academie bestaat de mogelijkheid dat de jongste leerlingen reeds inschuiven in het eerste jaar L1 en een initiatie krijgen. Samen met andere initiatieven (zoals de proeflessen, de instrumentenmarkt...) ondersteunt deze de instroom in het vak.
---	--

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De cursus is opgebouwd volgens een eigen “leerplan hobo” dat aansluit op het officiële minimumleerplan. Dit “leerplan”, dat eigenlijk een jaarplan is, bevat per leerjaar gedetailleerd de doelstellingen en de manier waarop men deze wil bereiken. Het verzekert de verticale samenhang en de continuïteit. Voldoende aandacht gaat uit naar het meegeven van praktische tips daar van de leerlingen verwacht wordt dat ze ook thuis studeren. In het “leerplan” is ook een uitgebreide repertoirelijst opgenomen. De speelstukjes en composities staan gerangschikt volgens moeilijkheidsgraad. Het “leerplan”, waarvan sprake, sluit aan bij een “algemeen leerplan houtblazers” van de academie. Dit bevat gemeenschappelijke elementen die bijkomende duidelijkheid verstrekken rond instrumentaal- en muzikaal-technische doelstellingen. Voor elke leerling wordt een eigen, aangepast traject uitgestippeld en opgevolgd. Uit de observaties blijkt dat leerlingen binnen deze planning met verve aan de verwachtingen van de leerplandoelstellingen beantwoorden. Binnen de pedagogisch-didactische aanpak staat muzikaliteit in nauw verband met de technische ontwikkelingen. Veel aandacht gaat uit naar de toonvorming in de ruimte en het creëren van een open en aangename leersfeer.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Overeenkomstig de verwachtingen van het leerplan houtblazers zijn de nodige voorzieningen in de klas hobo aanwezig: lessenaars, cd-speler om begeleidingen te spelen, metronoom, internetverbinding. Aandacht gaat uit naar een goede omgang met het instrument. Vandaar het voorzien van tweedelige zijden wissers voor de binnenkant, een zilverpoetsdoek voor de buitenkant, kurkvet, rieten en vanaf de middelbare graad een rietendoos. Het leerplan stelt ook voor dat de academie beschikt over een rietenschaafmachine waar de leerlingen in de hogere graden kunnen gebruik van maken. De academie voorziet in uitleeninstrumenten. Sommige worden ter beschikking gesteld door de vereniging. De leerkracht zorgt voor de rieten van de leerlingen in de lagere graden.
Infrastructuur	In het cultuurcentrum van Neeroeteren wordt de academie gedoogd. De samenwerking is er niet van harte. Ze kent er geen eigenheid noch authenticiteit. De hobolessen kunnen er (gelukkig) doorgaan in een ruime, behoorlijk ingerichte klas waar ook de studierichting Woord gebruik van maakt. Er is echter schimmelvorming ten gevolge van een té grote vochtigheid, er is geurhinder (riolering of afvoerbuizen) en de academie moet - als nochtans vaste, permanente gebruiker - al te vaak van lokaal wisselen voor andere vergaderingen, kookavonden enzovoort. In de kelder is er nauwelijks internetverbinding, de zaal kan en mag slechts sporadisch gebruikt worden, behalve wanneer een bepaalde les niet kan doorgaan in de klas wegens ‘andere’ gebruikers. Dan mag op het podium les gegeven worden.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Er wordt haast wekelijks, permanent en competentiegericht geëvalueerd, vanuit een uitstekende communicatie met de leerlingen. De jonge leerlingen worden daardoor gestimuleerd en beloond of gehonoreerd met een stickertje in hun boek of leerlingenschriftje (agenda).

Iedere semester vindt er een officiële evaluatie plaats. Deze geschiedt volgens vast afgesproken vaktechnische criteria: houding, toonkwaliteit, techniek, ritmiek, articulatie, muzikaliteit en voordracht. Deze evaluatie wordt samengevoegd op een evaluatiefiche die ook als rapport dient voor de leerlingen. Dit rapport geeft ook een beeld en een appreciatie van de attitude van de leerling op het vlak van medewerking, vorderingen, vaardigheden en aanwezigheid.

Deze evaluatie is conform de gestelde verwachtingen.

De examenjury's zijn samengesteld zoals de regelgeving voorschrijft.

De examenprogramma's stemmen overeen met de inhoud van het officiële leerplan.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Eigen agendaatjes verzekeren de communicatie tussen leerkracht en leerling. In de klas hangt een positieve, aanmoedigende en artistiek gevoelige sfeer.

Leerlingen worden goed begeleid overeenkomstig hun mogelijkheden, interesses en talenten.

Deze opleiding is zeer kindvriendelijk. Er is een uitstekende communicatie met alle leerlingentypes. Dit draagt bij tot een leerlingbegeleiding die zeer 'to the point' is en daardoor ook mooie vruchten afwerpt zowel bij leerlingen met leerproblemen als bij bijzonder getalenteerde leerlingen. Vanaf L1 kunnen geïnteresseerde jonge leerlingen vanaf een bepaald moment in het jaar, en in zoverre er ruimte is binnen de uurroosters, al instappen voor een soort proefperiode.

3.1.1.5 Muziek: koor

Voldoet

De leerlingbegeleiding is erg sterk: persoonlijkheidsvormend en artistiek gericht. De evaluatie wordt zeer ernstig genomen, met een externe vakjury die onder het publiek gemengd aanwezig is tijdens de concerten. De artistieke werking, de output en zowel de inzet als het enthousiasme van de koorzangers, jong en minder jong, dragen bij tot een bijzonder sterk verhaal.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Het koor manifesteert zich bijzonder succesvol op verschillende concertgelegenheden doorheen het jaar. Deze koorwerking bezorgt de academie een stevige reputatie als vertegenwoordiger van een degelijke, brede kunstopleiding (muziek). De instroom van zangers is – naast de vrije leerlingen – afhankelijk van de individuele vakken instrument of zang. De tevredenheid en het engagement zijn groot. Elke leerling die participeert aan het koor draagt de ervaringen mee in de rest van de opleiding en in het verdere leven, al dan niet als (amateur-)musicus.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het aanbod is - gezien de doelgroep waarmee gewerkt wordt - breed, verdiepend en daardoor volledig. Afhankelijk van de fase waarin men zit tijdens de voorbereiding van een productie/concertprogramma, is er minder of meer aandacht voor stem-technische aspecten, klankkleur en sound, technische ontwikkeling van het zingen in koorverband, zichtlezing, analytisch werken, partijrepetitie, enzovoort. De krachtlijnen in het geïllustreerde koorrepertoire zijn erg alomvattend: hedendaagse Vlaamse koormuziek (a capella), werken voor koor en orkest, het authentieke koorrepertoire vanaf de renaissance, themaprogramma's rond kerstmis, rond bepaalde componisten, enzovoort. Projecten in samenwerking met andere koren en de promotie van Vlaamse koormuziek staan bovenaan de lijst.
Onderwijsorganisatie <i>Groepeeringsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	De kooropleiding is er voor leerlingen zang en stemvorming, leerlingen instrument (koor vervangt dan het samenspel) en vrije leerlingen. Het jeugdkoor is gericht op jongeren vanaf 15 jaar, het derde jaar van de middelbare graad (M3), tot 25 jaar. Het kinderkoor bestaat uit jongeren van samenzangklassen vanaf het derde jaar van de lagere graad (L3) tot en met het tweede jaar van de middelbare graad (M2).
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De Minderbroederskerk op de site van de hoofdschool voldoet qua uitrusting helemaal om het bereiken van de leerdoelen mogelijk te maken. In de loop der jaren werd bovendien een mooie koorbibliotheek met waardevolle partituren opgebouwd.
Infrastructuur	De repetities gaan hoofdzakelijk door in de kerk/kapel van de hoofdschool in Maaseik, hetgeen een uitstekende infrastructuur is voor dit soort artistiek werk. De uitvoeringen/concerten – in zoverre deze in Maaseik doorgaan – hebben plaats in de Sint-Catharinakerk, de hoofdkerk van de stad, dewelke maar net toereikend is om het geïnteresseerde publiek een plaats te kunnen geven.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De te evalueren koorzangers krijgen een beoordeling toegekend door een vakjury die aanwezig is tijdens concertuitvoeringen doorheen het jaar. Deze beoordeling gaat over de totaliteit van de productie en de prestatie van de groep. De jaarpunten, toegekend door de leraar, differentiëren daar waar nodig per leerling.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Het samenbrengen van leerlingen uit diverse opleidingen, van verschillende leeftijden en uiteenlopende niveaus draagt bij tot een grote diversiteit. De kracht van de groep trekt de minder sterke leerlingen mee in een bad van positieve ervaringen en bevestiging. Er is aandacht voor een zorgzame en uitdagende werking. Een effectief, formeel leerlingvolgsysteem is er niet.
Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Verspreiding van expertise</i>	Er worden masterclasses en stages voor koor- en orkestdirectie gevolgd. De financiële ondersteuning van een professionele opleiding koordirectie werd binnen het nascholingspakket van de academie niet weerhouden. Daardoor worden formeel geen nascholingen meer gemeld en worden geen aanvragen voor financiële ondersteuning meer ingediend.

3.1.1.6 Muziek: instrumentaal ensemble, samenspel

Voldoet

De academie handhaaft een hoge kwaliteitsstandaard voor haar samenspelgroepen en ensembles. De leerplandoelstellingen worden in alle groepen overtuigend bereikt. De evaluaties gebeuren weloverwogen en ernstig.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

Alle leerlingen van de middelbare en hogere graad zijn verplicht het vak samenspel/ensemble te volgen, behoudens vrijstelling. Het totaal aantal leerlingen over deze beide graden bedroeg vorig schooljaar 297. Een aantal heeft reeds samenspel/ensemble gevolgd, of volgt dit in een andere academie en kan genieten van vrijstelling. (Enkele) anderen volgen in de plaats begeleidingspraktijk. Anderzijds vinden we in sommige groepen ook soms afgestudeerden terug die de homogeniteit of de diversiteit van de groepssamenstelling komen aanvullen. Dit zijn dan vrije leerlingen. Volgens de gegevens ter beschikking gesteld door de academie volgden er vorig schooljaar 155 leerlingen effectief één van beide vakken.

In beide cursussen valt een vrij goede doorstroming doorheen het curriculum op. Dit stemt overeen met wat ook in het omkaderings-(plicht)vak amc werd vastgesteld.

De samenspel- en ensemblegroepen werken complementair met het verenigingsleven. Ze betekenen een toegevoegde waarde omdat de leerlingen achteraf beter opgeleid binnen het bestaande amateurleven functioneren. Sommige (unieke) witte raven stromen door naar secundair of hoger kunstonderwijs.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
*Verticale en horizontale
samenhang*
Klasmanagement
Actief en constructief leren

Er is een uitgebreid vakteam verantwoordelijk voor de verschillende groepen. De academie maakt een onderscheid tussen homogene samenspel- en ensemblegroepen en heterogene of gemengde groepen (diversiteit van instrumenten, orkestvorming).

De planning van de leerstof is terug te vinden in een gemeenschappelijk jaarplan (genoemd: het “Leerplan Samenspel – Instrumentaal Ensemble – Begeleidingspraktijk”). Naar analogie met de andere “leerplannen” in de academie is de inhoud binnen eenzelfde afgesproken stramien weergegeven: algemene doelstellingen, tips voor leerlingen met lesbenodigdheden, leerinhoud, organisatie en evaluatie. De verticale samenhang tussen middelbare en hogere graad wordt aangegeven door in de middelbare graad een aantal basisdoelstellingen te formuleren en voor de leerlingen van de hogere graad uitbreidingsdoelstellingen en verdieping te voorzien. Door bij de groepssamenstellingen ook rekening te houden met het onderscheid optie samenspel / optie instrument wordt de horizontale samenhang voldoende bewaakt.

Veel belang wordt gehecht aan het samen musiceren. De academie creëert voldoende gelegenheid voor de groepen om podiumervaring op te doen. Op het vlak van leerinhoud blijken de belangrijke aandachtspunten in de verschillende bijgewoonde lesmomenten terug te komen: samen beginnen en eindigen, leren luisteren naar elkaar, groepsattitude versterken, kennismaking met andere instrumenten in gemengde groepen. In de instrumentale ensembles valt op dat er voldoende aandacht gaat naar afwerking, juiste intonatie, preciezere intonatie en andere verfijningsprocessen.

Het voorgestelde niveau in de uiteenlopende groepen varieerde van voldoende tot uitmuntend. Alle groepen voldeden aan de minimale verwachtingen wat niet vanzelfsprekend is aan het begin van het schooljaar.

Onderwijsorganisatie
Groepeeringsvorm
Onderwijstijd

De groepsindelingen gebeuren in functie van de mogelijkheden van de individuele leerlingen. Sommige ensembles werken projectmatig maar dit zou geen invloed mogen hebben op het aantal lessen.

De academie voorziet in een ruim aantal mogelijkheden: strikersensembles, accordeonensemble, slagwerkensembles, houtblazers ensembles, klarinetensemble, hobo-ensemble, fluitensemble, koperensemble, saxofoonensemble, gitaarensemble, piano-ensembles en kamermuziekgroepen. Zoals reeds aangegeven bestaat ook de mogelijkheid voor een beperkt aantal polyfone instrumenten om begeleidingspraktijk te volgen.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

Het grote aantal groepen vereist aangepaste accommodatie en materiaal. Op de bezochte lesplaatsen waren er voldoende voorzieningen: voldoende ruimte, lessenaars en stoelen, partituren... De leerlingen brengen naast hun instrument ook schrijfmateriaal mee om aanduidingen te maken op de muziek. Materiaal zoals een metronoom of stemapparatuur wordt doorgaans door de leerkracht zelf meegebracht.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

De examenprogramma's stemmen overeen met de verwachtingen van het leerplan. Ze worden als concertjes opgevat waarbij vocale en instrumentale groepen mekaar kunnen afwisselen. De examenprogramma's worden afzonderlijk per optreden gedrukt en zijn zeer verzorgd.

Sommige proeven gaan door vóór 15 mei. Dit is niet conform de regelgeving maar voor dit soort examens kan hiervoor alle begrip opgevat worden in zoverre daarna de lessen doorlopen tot het einde van het schooljaar.

Voor het niveau van H3 is de jury reglementair samengesteld met minstens twee externe juryleden. Deze zijn bij voorkeur specialist in het vakgebied. De leerkrachten maken mee deel uit van de juryberaadslaging. Bij gemengde groepen streeft men naar meerdere specialisten als juryleden. Bij de uitgestelde proef muziek bestaat deze commissie uit de directeur en twee directeurs van andere academies.

De puntenquoteringen liggen op de ene puntenlijsten vrij dicht bij elkaar met weinig uitschieters (vb. tussen 81 en 89), op een andere dan weer zeer ver uit elkaar (vb. tussen 73 en 94).

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De academie besteedt veel aandacht aan goed en evenwichtig uitgebouwde samenspelgroepen en ensembles. Het team van leerkrachten vormt een aanzienlijk deel van het instrumentenlerarenkorps. In alle bijgewoonde lessen blijken de leerlingen voldoende tot zeer goed begeleid. Er is geen centraal leerlingvolgsysteem. Interactief zou er wel een meer gelijkgerichte afstemming kunnen komen tussen de periodieke optredens en de eindvoorstellingen. Er blijkt op dat vlak hier en daar verschil tussen de onderscheiden klassen (bv. slagwerk – gitaar/hobo).

3.1.1.7 Muziek: stemvorming, vocaal ensemble, zang

Voldoet

Het is o.a. door de permanente zorg en aandacht voor één van de meest directe en persoonlijke uitdrukkingsvormen in de muziek dat de vakken stemvorming en zang, maar ook het vocaal ensemble, zich qua leerlingenaantallen en instroom stabiliseren, zelfs verbeteren. De leerinhoud is evenwichtig verspreid over de leerjaren en houdt rekening met de behoeften. De evaluatie gebeurt correct en volgens de regelgeving.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Met 25 leerlingen in de opleiding zang en 16 leerlingen voor stemvorming wordt respectievelijk 4,82% en 3,08% van het leerlingenaantal bereikt, hetgeen telkens beter is dan het Vlaams gemiddelde van 4,49% en 2,16%. Voor zang lijkt er een lichte achteruitgang bij de instroom, maar ondertussen gaan er meer leerlingen naar de stemvorming. Dit werkt als communicerende vaten. In 2005-2006 met 31 leerlingen in de zangklas, geen leerlingen voor stemvorming stijgt de zangklas nog even naar 35 en gaat dan stapsgewijs naar beneden, met vanaf 2008-2009 een start met 4 leerlingen in de stemvorming en 29 in de zangklas. Jaar na jaar stijgt het aantal leerlingen in de stemvorming. Voor zang blijft het aantal min of meer circuleren rond de 25 leerlingen.

Een sporadische doorstroom naar het hoger kunstonderwijs resulteerde in professionele carrières en een her-instroom als leerkracht. Daarnaast is er een goede doorstroom naar meerdere amateurkoren in de regio, o.a. via enige extra ervaring in de koorklas van de academie.

Deelname aan wedstrijden (individueel) leidde tot mooie resultaten in o.a. de Forte audities van de provincie Limburg.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

De opleiding wordt gegarandeerd door twee leraars, met elk een eigen temperament, achterliggende opleiding en specifieke methodische aanpak. Via een breed repertoire, met inzicht én met kennis van zaken wordt gewerkt aan een ernstige, klassieke opleiding enerzijds, maar staat men ook open voor de lichtere 'snoepjes' anderzijds. Er is respect voor mekaar technische benadering van het zingen. Dit getuigt van een sterke ethiek in de zangklas.

Het gaat om een ervaringsgerichte overdracht: zingen vanuit ontspanning. Deze vocale ontspanning bereiken vraagt oefening en brengt bewustwording. In de praktijk gaat dat vaak via nabootsing, imitatie om te groeien naar gewaarwording en vertrouwen.

Doorstroom naar het academiëkoor en deelname aan koorprojecten worden sterk gestimuleerd en aangemoedigd. Het is een mooi voorbeeld van horizontale samenhang. Gezien het afwijkend programma in het vak vocaal ensemble, wordt dit vak gegeven door een zangleerkracht. Hier is dus geen of een eerder beperkte doorstroom merkbaar. Deze leerlingen zang, die geen deel uit maken van het academiëkoor, krijgen een specifieke coaching voor het verwerven van vaardigheden en kennis in de pure vocale kamermuziek, net zoals het leerplan dat vergt.

Het actief en constructief leren in de zangklas en in de klas stemvorming zou in de toekomst meer aandacht kunnen vestigen op bijvoorbeeld een aanbod stemhygiëne en stemgebruik voor dirigenten en koorleiders.

Er vigeren geen afspraken rond het klasmanagement. Dit is soms beperkt, soms bijzonder gedetailleerd, maar steeds gepersonaliseerd en volgens de inzichten van de respectievelijke leraars.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	In de respectievelijke zangklassen en de klassen voor stemvorming en vocaal ensemble zijn voldoende leermiddelen aanwezig om het bereiken van de leerdoelen mogelijk te maken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Er zijn de klasconcerten en de gebruikelijke examens om de evolutie van de leerlingen te beoordelen. Wat de examens betreft voldoet de evaluatieprocedure aan de regelgeving. Voor het evalueren zelf hanteren de leerkrachten hoofdzakelijk vier criteria: techniek, uitspraak, muzikaliteit en expressie. De samenstelling van de jury voldoet aan de door de regelgeving geschetste voorwaarden. Een permanente, haast wekelijkse ‘verbale’ evaluatie maakt deel uit van de wederzijdse motivatie tussen leerling en leraar, en draagt bij tot zelfreflectie bij de leerlingen. Het belangrijkste resultaat van een goede evaluatie is tevredenheid.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Het bijbrengen en ontwikkelen van de liefde voor muziek, heel veel aandacht besteden aan de mens ‘achter’ de leerling en het doelgericht werken aan kwaliteit en niveau, maar steeds gepast voor elk leerlingtype, zijn de kenmerken van de eerder filosofische benadering van de opleiding: ‘niet steeds volgens het boekje, maar wel met effect’ is daarbij een belangrijke leuze. De leerlingen worden persoonlijk begeleid, want er zijn effectief grote verschillen. De keuze tussen een zangopleiding of een opleiding stemvorming is leerlinggericht en maakt deel uit van de leerbegeleiding. Het plezier en deugd (blijven) behouden aan het zingen, ligt aan de basis van een goede differentiering, nl. het zoeken van een connectie met elementaire basistechnieken zonder deze ‘kapot’ te denken. Een leerlingvolgsysteem is er niet (cfr. supra, onder Onderwijsaanbod). Elke leraar hanteert een min of meer eigen systeem, hetgeen vaak resulteert in een geschreven map per leerling. Een opleidingshistoriek of andere nuttige informatie is echter niet meteen beschikbaar.

3.1.1.8 Woordkunst: algemene verbale vorming

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet bereikt. Spreek- en spelvreugde zijn in een aantal klassen in onvoldoende mate aanwezig omwille van het gebrek aan artistieke vaardigheden. Zowel de vaktechnische als de theoretische kennis vertoont in sommige klassen hiaten.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De evolutie van de leerlingenaantallen in de lagere graad Woord biedt een vrij stabiel beeld met uitzondering van de schooljaren 2011-2012 en 2014-2015. In die schooljaren daalden de leerlingenaantallen gemiddeld met 18% om het jaar daarna opnieuw op het niveau van voorheen te komen. Duidelijke oorzaken voor de dalingen werden niet gevonden. De laatste stijging (2015-2016) heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met de oprichting van het filiaal in Bree. Zoals op de meeste plaatsen in Vlaanderen is er een instroom op leeftijd (tot L3), ook al blijft die in de academie van Maaseik vrij beperkt.
---	--

In Vlaanderen bedraagt de lagere graad Woord binnen een academie gemiddeld 25% van de lagere graad Muziek. In de academie van Maaseik ligt dat percentage in 2015-2016 op 32%. De doorstroom van de lagere graad Woord naar de middelbare graad Woord jongeren ligt in Vlaanderen gemiddeld op 42,4 %. In Maaseik ligt die doorstroom in 2015-2016 op 61,3%.

Onderwijsaanbod	De leerplandoelstellingen worden niet in alle klassen bereikt. Fantasie en verbeelding worden te weinig gestimuleerd. De invulling van de tekstinterpretatie wordt vaak opgelegd waardoor de spreekvreugde en vooral het spelplezier gefnuikt worden. Ook de ontluikende artistieke wordt op die manier niet gevoed maar eerder in bedwang gehouden. Dit gebeurt in oefeningen waarbij verbale en non-verbale elementen in harmonie met mekaar zouden moeten zijn. Bijvoorbeeld door het opleggen van “gebaren” bij het brengen van een tekst worden stereotiepe beelden en houdingen aangemoedigd waardoor de vrije lichaamsexpressie en de spontaniteit verloren gaan en minder kansen krijgen om zich te ontplooien. Ook de persoonlijke inbreng en interpretatie op velerlei facetten, de basis van artistieke, worden hierdoor ingeperkt. In sommige klassen wordt de uitbreiding van het taalvermogen te weinig benut. Er wordt onvoldoende gepeild naar het begrijpen van de gebruikte woordenschat in alle mogelijke oefeningen. In een aantal klassen worden de eerste stappen naar een participatieve evaluatie gezet, maar uit de lesobservaties blijkt duidelijk dat deze evaluatievorm nog in een startfase verkeert. Het begin van de ontwikkeling van het formuleringsvermogen wordt hiermee wel ingezet. In een aantal klassen wordt aandacht besteed aan lichaamshouding. Ook dit is slechts een aanzet aangezien de aandacht voor een bewust ruimtegebruik en het effect ervan eerder miniem is.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Verticale en horizontale</i>	
<i>samenhang</i>	
<i>Klasmanagement</i>	
<i>Actief en constructief leren</i>	
	In alle klassen is er aandacht voor de persoonlijkheid van de leerlingen. Ze worden op een aangename en kindvriendelijke wijze benaderd.
	In de studierichting Woord werd een “globaal leerplan” uitgewerkt waarbij o.a. de doelstellingen voor de lagere graad in kaart worden gebracht. Daarnaast heeft elke leerkracht haar eigen jaarplan. Hieruit blijkt dat er weinig horizontale en verticale samenhang aanwezig is. Ook in de lespraktijk komt dit tot uiting. In de klassen algemene verbale vorming is zowel de artistieke als de vaktechnische (en vaak ook de vaktheoretische) expertise onvoldoende aanwezig om deze cursus volwaardig uit te bouwen.
Uitrusting	In alle klassen beschikken de leerlingen over een cursus.
<i>Leermiddelen en ICT</i>	Alle lesruimtes zijn voldoende ruim om in te werken en hebben naast voldoende tafels en stoelen de nodige open, vrije spelruimte.
<i>Logistiek</i>	Een aantal afdelingen zijn weinig zichtbaar voor het publiek. De aanduidingen die verwijzen naar de academie hangen verborgen aan zijmuren of achter andere gebouwen. Dit staat een brede uitstraling van de academie in de weg.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Uit de examenbrochures kan afgeleid worden dat de examenprogramma's niet steeds beantwoorden aan de evaluatievereisten uit het leerplan. In het leerplan wordt een voorbereide lees oefening, een spelmoment met vaste tekst, een individuele tekst uit het hoofd en een spreek oefening vanuit improvisatie gevraagd. De spreek oefening ontbreekt in alle programma's en aan sommige andere onderdelen kan meer aandacht besteed worden. De leesteksten zijn elk jaar dezelfde. Variatie hierin doet de voorspelbaarheid afnemen. De samenstelling van de examenjury is conform de regelgeving. De meeste leerlingen behalen een grote onderscheiding en sommige jaren zijn er talrijke grootste onderscheidingen. Dit vraagt om reflectie. Er zijn geen normeringen vastgelegd voor de verschillende graden. Een dergelijke normering zou het vrijblijvende en arbitraire karakter van de jurering kunnen inperken en de verantwoording van de resultaten kunnen ondersteunen.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De leerlingen worden op een zeer kindvriendelijk en zorgzame wijze benaderd. Op het inhoudelijke vlak speelt het gebrek aan artistieke, vaktheoretische en vaktechnische kennis een belangrijke rol waardoor de leerbegeleiding deels in het gedrang komt. Leerlingen hebben allemaal een agenda die steeds wordt gebruikt, maar voortgaand op de inhoudelijke invulling van die agenda wordt het belang ervan niet in alle klassen ingezien. Een academieoverkoepelend leerlingvolgsysteem werd nog niet uitgewerkt. Vanuit de academie worden oudercontacten ingericht. Hierdoor wordt de ouderbetrokkenheid gestimuleerd en dit heeft positieve gevolgen voor de leerbegeleiding thuis.
Inbreuk(en) op regelgeving	Het naleven van de evaluatievereisten die gesteld worden in het raamleerplan algemene verbale vorming. Art. 6 bis van de schoolpactwet.

3.1.1.9 Woordkunst: repertoirestudie woordkunst

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. Leerlingen worden in contact gebracht met goed literair materiaal en krijgen parameters aangereikt die hen ondersteunen om een gefundeerde kritische attitude te ontwikkelen.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De doorstroom van de middelbare graad Woord naar de hogere graad Woord ligt onder het Vlaamse gemiddelde. In Vlaanderen bedraagt die doorstroom ongeveer 65,7%, in de academie van Maaseik is dat 59,2%. Een mogelijke oorzaak voor dit verschil is het geringe aantal volwassenen dat in de middelbare graad instroomt. Een andere oorzaak kan gezocht worden in de studies van de leerlingen secundair onderwijs. Zij vrezen dat de beide studies niet meer combineerbaar zijn, waardoor ze afhaken. Nog een andere oorzaak kan gevonden worden in de wijziging van lesplaats na de middelbare graad voor een aantal lesplaatsen. Sommige lessen moet men in de hoofdvestigingsplaats volgen.
---	--

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerplandoelstellingen worden bereikt. Naast het bezoeken van een aantal voorstellingen, wordt goed literair materiaal aangebracht waarmee leerlingen onder begeleiding van de leerkracht aan de slag gaan. Vaak wordt een persoonlijke verwerking van een bepaald literair werk als basis genomen om linken te maken met andere, aanverwante literatuur en zelfs met andere kunstvormen. Via voor- en nabesprekingen van voorstellingen krijgen leerlingen een kader aangereikt om een persoonlijk oordeel te leren vormen. Ze leren kritisch kijken en hun bevindingen en opmerkingen gefundeerd formuleren. Ook de culturele en literaire actualiteit komt frequent in de lessen aan bod. Aangezien er verschillende vormen van repertoirestudie aangereikt worden vanuit de drie verschillende opties, vinden alle leerlingen aansluiting bij de optie van hun keuze. De leerlinggerichtheid is zeer groot. Het artistiek pedagogisch project sluit nauw aan bij de invulling van de cursus repertoirestudie.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i>	Slechts een minderheid van de academies in Vlaanderen richt een cursus repertoirestudie in die zich toespitst op de optie die men volgt. Vaak wordt repertoirestudie veel algemener ingevuld en bijgevolg voornamelijk gericht op theater. In de academie van Maaseik heeft men er voor gekozen om de cursus repertoirestudie te verbinden aan de optie. Op deze manier kan er dieper ingegaan worden op de verschillen tussen de opties en de daarbij horende literatuur, in de meest brede zin van het woord. Dit wordt door de leerlingen heel erg gewaardeerd.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De uitrusting volstaat om de leerplandoelstellingen te bereiken. Voor dit vak is er een financiële ondersteuning voorzien vanuit de stad Maaseik. Zo wordt het bijwonen van een aantal voorstellingen in het cultureel centrum financieel haalbaarder.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Uit de examenbrochures kan opgemaakt worden dat de examenprogramma's beantwoorden aan de evaluatievereisten uit het leerplan. De samenstelling van de examenjury voor het eindexamen repertoirestudie is niet conform de vereisten in de regelgeving. Er zijn zelden twee externe juryleden aanwezig op het examen. Uit de processen-verbaal kan afgeleid worden dat de examenquoteringen zeer hoog liggen. Het merendeel van de leerlingen behaalt een grootste onderscheiding. Er werden nog geen normeringen per graad vastgelegd waardoor de nuancering verduidelijkt kan worden. Deze kan tevens een ondersteuning zijn bij de rapporteringspraktijk.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Leerlingen worden op een zeer persoonlijke, aangepaste maar uitdagende wijze begeleid. Hierdoor zijn alle partijen nauw betrokken. Een leerlingvolgsysteem is nog niet ingeburgerd.
Inbreuk(en) op regelgeving	De samenstelling van de jury in de hogere graad 3 is niet conform de vereisten in de regelgeving. Besluit van de Vlaamse Regering houdende de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs, studierichtingen Muziek, Woord en Dans, 31 juli 1990, Art. 33.

3.1.1.10 Woordkunst: toneel

Voldoet

In de meeste klassen worden de leerplandoelstellingen bereikt. Spel- en speelvreugde zijn in grote mate aanwezig. De evaluatie is valide en de leerlingen worden op een zorgzame maar uitdagende wijze begeleid.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

In de middelbare graad bestaat de optie toneel voor de volwassen leerlingen niet. In de hogere graad komen de meeste leerlingen pas in de optie toneel terecht nadat ze de optie voordracht reeds hebben afgewerkt. Het overgrote deel van de leerlingen in deze optie van de hogere graad is ouder dan 18 jaar. Dit is een eerder uitzonderlijk gegeven in Vlaanderen. De hogere graad toneel is pas opgestart in het schooljaar 2013-2014 en kent een gestage groei. Dit betekent dan ook dat er in het schooljaar 2015-2016 voor het eerst afgestudeerden waren sinds lange tijd.

De doorstroom naar het hoger kunstonderwijs is, zoals overal in Vlaanderen, eerder miniem. Een aantal onder hen stroomt wel door naar aanverwante richtingen als logopedie en zelfs dramatherapie.

In de middelbare graad volgen alle laatstejaarsleerlingen uit die graad het vak, conform de huidige structuur.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
*Verticale en horizontale
samenhang*
Klasmanagement
Actief en constructief leren

In de meeste klassen worden de leerplandoelstellingen bereikt. Overal is spelplezier aanwezig. In het merendeel van de klassen wordt hard gewerkt aan de creatie van de rol en de exploratie van de emotie met een heel natuurlijk resultaat. In andere klassen worden bepaalde vaardigheden teveel geregisseerd en er bovenop gelegd zodat de natuurlijke zeggingskracht eronder gaat lijden en het leerproces deels gehypothekerd wordt. Waar in een aantal klassen leerlingen zich de parameters van verbale en non-verbale expressie eigen maken, via een organisch leerproces, worden in andere klassen die elementen opgelegd en zo verliest het toneelspel elke vorm van natuurlijkheid en krijgt het iets krampachtigs. In andere klassen is dit voor optimalisatie vatbaar. Nochtans is er voldoende materiaal voor degelijk jongerentheater op de markt.

Afhankelijk van de klas is er aandacht voor techniek. Productionele aspecten van het theater komen, zeker in de hogere graad, in grote mate aan bod. Ook de confrontatie met het publiek via diverse toonmomenten is voldoende opgenomen in het lessenpakket.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT
Logistiek

In de meeste klassen is de ruimte voldoende uitgerust voor de lessen toneel. Er zijn belichting en een voldoende groot speelvlak aanwezig. Sommige lessen gaan door in gewone klaslokalen waar het typische theatermateriaal niet voor handen is. Er is wel steeds voldoende ruimte zodat de leerplandoelstellingen kunnen bereikt worden.

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Uit de examenbrochure kan afgeleid worden dat de examenprogramma's beantwoorden aan de evaluatievereisten uit het leerplan.

Ook de samenstelling van de examenjury gebeurt conform de regelgeving. Bij sommige examens kan meer aandacht geschonken worden aan de expertise van bepaalde juryleden.

De meeste leerlingen behalen een grote onderscheiding. Er zijn nog geen criteria uitgewerkt die deze resultaten staven en onderbouwen.

Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De begeleiding van leerlingen gebeurt tegelijkertijd zorgzaam en uitdagend. Leerlingen voelen zich veilig en er heerst een aangenaam klimate. Tot op heden is er nog geen leerlingvolgsysteem dat geldig is in de gehele academie.
--	--

3.1.1.11 Woordkunst: voordracht

Voldoet

In de klassen voordracht worden de leerplandoelstellingen bereikt. Vertel- en spelvreugde zijn in ruime mate aanwezig. In vele klassen wordt gewerkt met degelijk literair materiaal waardoor leerlingen een repertoire kunnen op- en uitbouwen. De evaluatie is valide en leerlingen worden op een zorgzame wijze begeleid in hun leerproces.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	De optie voordracht heeft een lange traditie in de academie van Maaseik. Uit de leerlingenevolutie kan afgeleid worden dat voordracht sinds jaren de hoofdmoot uitmaakt van het aandeel Woord in de hogere graad. Sinds 2012 gaat het leerlingenaantal gestaag achteruit. Een sluitende verklaring werd hiervoor niet gevonden. In de middelbare graad volgen alle jongeren de lessen voordracht. Na een ernstig dieptepunt in 2012-2013 is het leerlingenaantal intussen bijna verdubbeld. In de middelbare graad volwassenen wordt de optie voordracht niet aangeboden.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	In de meeste klassen worden de leerplandoelstellingen bereikt. Vertel- en spelvreugde zijn vaste pijlers in alle klassen. Via analyse wordt de tekstinterpretatie gevoed en gestaafd. De ontwikkeling van het formuleringsvermogen speelt hierbij een cruciale rol. Hierbij aansluitend wordt veel belang gehecht aan inleving, beleving en authenticiteit. Enkel wanneer deze drie pijlers in evenwicht zijn kan er sprake zijn van een natuurlijke expressie en uitdrukking. Tijdens dit hele leerproces worden in de meeste klassen de technische vaardigheden als articulatie, uitspraak, ademhaling enz. niet vergeten. Ze staan ten dienste van de expressie. In sommige klassen kan een meer zuiver taalgebruik aangescherpt worden. Het aangeboden tekstmateriaal is degelijk, zeer divers en sluit aan bij de leefwereld van de leerlingen. Op deze manier bouwen ze een repertoire op waaruit ze bij gelegenheid nog kunnen putten. Wanneer de kans geboden wordt, komen de verschillende parameters van de stem aan bod. Naast het louter tekstuele krijgen houding en ruimtegebruik samen met lichaamsexpressie voldoende aandacht. In sommige klassen is men bijzonder alert en attent voor tekstkennis. Deze vorm van discipline is noodzakelijk om een volledig afgewerkte "performance" te kunnen brengen. In de lessen speelt een permanente, participatieve evaluatie een grote rol. Het leren verwoorden van gefundeerde kritiek, deze opmerkingen ontvangen en daarna verwerken, maken deel uit van het leerproces. Wanneer de gelegenheid zich voordoet nemen de klassen voordracht deel aan verschillende toonmomenten.

Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Het tekstmateriaal wordt door de leerkrachten zelf aangebracht. De verschillende lesplaatsen laten niet toe om alle materiaal op één enkele plaats te verzamelen. De meeste lesplaatsen zijn comfortabel genoeg om de leerplandoelstellingen te bereiken. Enkel de lesplaats Neeroeteren zorgt voor problemen. De overstroming die er geweest is heeft grote schade toegebracht. Hierdoor heeft het woordlokaal, dat ook als vergaderlokaal voor andere gelegenheden gebruikt wordt, alle eigenheid verloren. Een aangepaste ruimte maakt deel uit van een onontbeerlijke uitrusting voor de opleiding Woord. Ook het tapijt dat dienst deed als “scène” is begrijpelijkerwijze weggehaald maar niet meer vervangen. Er hangen ook spots in de ruimte maar de zoldering is dermate laag dat die weinig functioneel kunnen gebruikt worden. Hier zou snel een oplossing moeten komen willen de leerplandoelstellingen niet gehypothekeerd worden.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	De examenbrochures tonen aan dat de examenprogramma’s beantwoorden aan de vereisten uit het leerplan. De examenjury’s zijn conform de regelgeving samengesteld. Uit de processen-verbaal kan opgemaakt worden dat de leerlingen voornamelijk grote onderscheidingen en grootste onderscheidingen behalen. Waarop deze hoge quoteringen gebaseerd zijn is niet duidelijk. Er zijn geen normeringen per graad die, gestoeld op criteria, deze eerder hoge quoteringen verantwoorden.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	In de klassen worden de leerlingen op een persoonlijke en zorgzame wijze begeleid. Er wordt rekening gehouden met hun noden. Een leerlingvolgsysteem dat geldig is voor de gehele academie en dat de behoeften van leerlingen voor welk vak dan ook, in kaart brengt, is nog niet uitgewerkt.

3.1.1.12 Woordkunst: welsprekendheid

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden bereikt. Spreekangst en spreekremmingen maken plaats voor spreekvreugde en spreekmotivatie. Er wordt een heel divers palet aan spreekoefeningen aangeboden. De examens zijn valide en de leerlingen worden op een persoonlijke wijze begeleid.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Welsprekendheid is zoals op de meeste plaatsen in Vlaanderen, een kleinere optie. In de academie van Maaseik werd de optie in de middelbare graad voor de volwassenen aangeboden. Echter, in de middelbare graad blijven de klassen leeg. In de hogere graad zijn het vooral herinstromers die één van de andere opties afgewerkt hebben. Ze komen met een duidelijk doel voor ogen en willen de knepen van het spreken voor een publiek onder de knie krijgen.
---	--

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerplandoelstellingen worden bereikt. Spreekplezier en spreekmotivatie zijn vaste ankerpunten in het leerproces. Zij ruimen spreekangst en spreekremmingen uit de weg. Naast de aandacht voor spreektechnische elementen als articulatie en stembeheersing wordt gezocht naar een eigen spreekstijl. Verschillende spreekvormen komen aan bod: de improvisatie, het interview, een voorbereide uiteenzetting en/of presentatie, enz. Doorheen de hogere graad worden de verschillende facetten en aspecten opgebouwd om uit te monden in een geïntegreerd geheel aan het einde van de opleiding. Het gehele leerproces wordt ondersteund door een permanente, participatieve evaluatie waarbij het leren verwoorden van kritiek op een onderbouwde maar correcte wijze een cruciale rol speelt. Aan lichaamstaal en ruimtegebruik wordt de nodige aandacht gegeven. Ook de interactie met het publiek krijgt voldoende ruimte en komt tijdens verschillende oefeningen aan bod. In de mate van het mogelijke presenteren de leerlingen een aantal concerten voor de studierichting Muziek.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De aanwezige accommodatie in de academie is geschikt om de leerplandoelstellingen te bereiken. Maar vaak gaat men op zoek om een meer geschikte locatie te vinden voor de uitvoering van het eindexamen. Dit is erg afhankelijk van de inhoud van het examen en moet stimulerend en versterkend werken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Uit de examenbrochures van de voorbije jaren kan afgeleid worden dat de evaluatievereisten uit het leerplan gerespecteerd worden. De samenstelling van de examenjury is formeel in orde, maar blijvende aandacht voor deskundige experts is geboden. De laatste vijf jaar behaalden de weinige leerlingen die een eindexamen aflegden een grootste onderscheiding. Het is niet duidelijk op welke criteria deze resultaten gestoeld zijn. Er zijn immers nog geen normeringen die de te bereiken doelen voor de verschillende graden vastleggen.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Leerlingen worden op een persoonlijke wijze begeleid. Ze krijgen voldoende uitdagingen en het klasklimaat biedt een veilige cocon om zich volledig te kunnen ontplooiën. Een academieoverkoepelend leerlingvolgsysteem werd nog niet uitgewerkt.

3.1.1.13 Beeldende kunst: algemeen beeldende vorming

Voldoet

De leerlingen bereiken op overtuigende wijze de leerplandoelstellingen. Het grafisch en ruimtelijk gevoel worden goed ontwikkeld. Leerlingen komen op een heel zelfstandige wijze tot eigen beeldende creaties.

Outputgegevens
Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De studierichting Beeld is in oprichting. Het leerlingenaantal stijgt jaar na jaar. Het verdrievoudigde vanaf de aanvang van deze optie vijf jaar terug. Sinds vorig schooljaar is de middelbare graad opgestart. Leerlingen stromen goed door binnen de graad en binnen de optie.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Referentiekader
Planning
*Verticale en horizontale
samenhang*
Klasmanagement
Actief en constructief leren

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen. Deze zijn concreet binnen jaarplannen uitgewerkt. Verschillende beeldaspecten, technieken en creatieve uitdagingen komen regelmatig en voldoende gespreid aan bod. De jaarlijkse herhalingen van de aangeboden doelstellingen laten de leerlingen toe om een stevige basis te leggen en verdiepend te werken op vlak van kennis, vaardigheden en attitudes. In een meerderheid van de opdrachten gaat veel aandacht uit naar de artistieke ontplooiing van de leerling. De leerlingen werken met plezier aan hun opdrachten en appreciëren diverse culturele en artistieke creaties, intenties die in het Artistiek Pedagogisch Project van de academie opgenomen zijn. Het onderwijsaanbod kent een sterke verticale en horizontale samenhang. De doelstellingen zijn over de verschillende leeftijdsgroepen heen volgens leerlijnen geordend. Voor de verschillende vestigingsplaatsen en groepen zijn er gemeenschappelijke opdrachten afgesproken. Bij de aanvullende opdrachten is er verbetering mogelijk wat betreft de creatieve ontwikkeling. In de ateliers heerst een aangename sfeer. De leerlingen zijn aandachtig en werken geconcentreerd. Naarmate de leerlingen ouder worden stijgt hun vermogen om zelfstandig keuzes te maken en om hun persoonlijke verbeelding te ontwikkelen. Hun werk is beeldend aantrekkelijk en divers wat techniek, materiaalgebruik en stijl betreft.

Onderwijsorganisatie
Groeperingsvorm
Onderwijstijd

Op basis van de specifieke noden van de leerling bepaalt de vakgroep samen met de directeur het uurrooster, dit op basis van een weloverwogen samenstelling van de groepen.

Uitrusting
Leermiddelen en ICT
Logistiek

De instelling biedt de leerlingen van de hoofdschool kwaliteitsvol materiaal aan dat nodig is voor een goede werking. Sinds enkele jaren beschikt de optie algemene beeldende vorming op deze locatie over een nieuwe bakoven voor het keramisch werk. In de andere vestigingsplaatsen daarentegen werken de leerlingen voornamelijk met eigen werkmateriaal dat niet altijd even kwaliteitsvol is. De academie biedt op deze lesplaatsen weinig ICT-middelen en geen basis van didactische boeken en kunstboeken aan. De opbergmogelijkheden voor het bewaren van gerealiseerd werk zijn hier beperkt. Dit weegt op de mogelijkheden van deze groepen om ruimtelijk werk te realiseren.

In alle lesplaatsen ontbreken voldoende wandpanelen om het werk van de leerlingen op te hangen. Samen met de specifieke, traditionele, opstelling van de tafels in de meeste locaties stralen deze lokalen weinig artistieke sfeer uit. Het zitmeubilair en de tafels zijn op bepaalde lesplaatsen voor de jongste leeftijdsgroep niet ergonomisch op de leeftijdsgroep afgestemd.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

Tweemaal per jaar evalueren de leerkrachten hun leerlingen op basis van een gelijkgerichte evaluatiefiche. De evaluatiecriteria zijn bij de leerlingen pas bekend vanaf het eerste evaluatiemoment en blijven dezelfde voor alle jaren van de opleiding. Deze criteria zijn gelinkt aan de gerealiseerde werken, de evolutie en de attitudes van de leerlingen, en aan de leerplandoelstellingen van het leerplan.

De beoordeling gebeurt aan de hand van een tienpuntschaal. Aanvullend formuleert de leerkracht persoonlijke en verhelderende feedback. Systematisch krijgen de leerlingen hierbij informatie over persoonlijke kwaliteiten en over werk- of aandachtspunten.

De vakgroep koppelt elke evaluatie aan een publieke tentoonstelling voor de leerlingen en hun ouders. Dit ondersteunend initiatief werkt verhelderend omdat tijdens individuele rapporteringsgesprekken de leerkrachten verwijzen naar het aanwezige, beoordeelde werk.

Bij de eindevaluatie van elk schooljaar laat de vakgroep zich voor de overgangsproeven bijstaan door externe juryleden. De leerkrachten hebben inspraak bij de keuze van de jury.

Rapporteringspraktijk

Naar aanleiding van elk evaluatiemoment, nodigt de vakgroep de ouders uit voor een persoonlijk gesprek. Ze doet dit tijdens de looptijd van de tentoonstelling of voor en na de lessen. De ouders zien het werk van alle leerlingen. Daarbij krijgen ze de evaluatiefiche van hun kind te zien en tekenen ze voor kennisneming.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

Bij de organisatie van de optie stelt men de leerling centraal. Elke leerling kan comfortabel aan de lessen deelnemen en voelt zich emotioneel gerespecteerd. Regelmatig kunnen de leerlingen aangeven wat ze willen leren of oefenen. Dit leidt tot een goede en gedifferentieerde leerbegeleiding. Leerlingen met minder aanleg of voorkennis krijgen de nodige ondersteuning zoals extra begeleiding en aangepaste doelen. Meer gevorderde en getalenteerde leerlingen kunnen bij elke opdracht verdiepend werken dankzij extra uitdagingen.

De vakgroep hanteert geen leerlingvolgsysteem, maar de leerkrachten wisselen informeel veel informatie over elke leerling uit. Deze informatie is echter niet toegankelijk voor de vakgroepen van de andere opleidingen aan deze academie. Hierdoor kan de academie zich geen totaalbeeld vormen van de leerlingen die simultaan in meerdere studierichtingen les volgen.

Deskundigheidsbevordering
Verspreiding van expertise
Nascholingen

Permanent wisselen de leerkrachten zowel de eigen lesvoorbereidingen als beeldmateriaal van de resultaten van de leerlingen uit. De constructieve en open debatcultuur over de lespraktijk en de methodes kan hun didactisch pedagogische expertise versterken. Als aanvulling hierop beroept de vakgroep zich elk jaar op een team van externe deskundigen in het kader van de overgangsproeven. Het team doet uitspraken over het onderwijsaanbod en de lesmethodiek.

De intense overlegcultuur, de systematische voorbereiding en de evaluaties van de lessen binnen de vakgroep bewaken dit eveneens.

Naast artistieke en veel technische nascholingen zet de vakgroep sterk in op diverse vormen van deskundigheidsbevordering omtrent de leerbegeleiding.

Een algemene pedagogische studiedag over jaarplannen, van enkele jaren terug, vormde een goede inspiratie voor de vakgroep

Aanvullend volgde de vakgroep een externe cursus voor startende leerkrachten. De multiplicatie van de opgedane kennis en ervaring binnen het team krijgt voldoende aandacht.

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling faalt in het systematisch opsporen van tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Haar werkwijze is heel onvolledig. De stad beschikt over een globaal preventieplan maar daaraan werd geen jaaractieplan gekoppeld voor de verschillende lesplaatsen van de academie. Meerdere verplichte controles zijn niet uitgevoerd. De deskundige ondersteuning van de interne en externe dienst bereikt niet elke vestiging waar de instelling gebruik van maakt voor haar activiteiten. Doordat de instelling onvoldoende de tekorten kent waaraan ze moet werken, mist ze de waakzaamheid die nodig is om ongunstige veranderingen in haar leer- en werkomgeving op te merken. Ze beschikt daardoor niet over de vereiste informatie en deskundige ondersteuning om planmatig en doelgericht tekorten weg te werken. Voor zover deskundige ondersteuning onder de vorm van een samenwerking met de interne en externe dienst wel beschikbaar is, leidt deze samenwerking onvoldoende tot een verbetering van de tekorten. Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan te weinig inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de instelling. De uitwerking van het plan mist doelgerichtheid en bovendien is er voor meerdere verbeteracties onduidelijkheid en onzekerheid over het vereiste budget om ze uit te voeren. Dit veroorzaakt onzekerheid over de effectieve beheersing van alle vastgestelde tekorten.

De planning mist bovendien aandacht voor maatregelen die aantonen dat de instelling proactief handelt. Een cultuur waarbij elkeen op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt, ontbreekt. Dat laat zich in belangrijke mate voelen in de feitelijke situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en het zorgt voor sommige onaanvaardbare situaties.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er meerdere tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting niet opgelost. Wat moet verbeteren, is in de planning niet voorzien en er is weinig initiatief om, in afwachting van een oplossing ten gronde, via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken iets te ondernemen om de situatie minimaal te verbeteren.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even geschikt en/of comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De vestiging in Neeroeteren viel op omwille van de opgelopen waterschade na de overstroming met schimmel, geurhinder en vocht als gevolg, en bepaalde onaanvaardbare ruimtes (gebrek aan verluchting) waarin les moet gegeven worden. De trap van deze locatie houdt valgevaar in. Het leslokaal voor de studierichting Beeldende Kunsten in Bree bevindt zich in een kelderverdieping. De nooduitgang is niet in orde, er is onvoldoende daglicht en de plafondhoogte ligt slechts 40 cm boven de grond. Navraag en onderzoek wijzen uit dat er op een aantal vestigingsplaatsen wel evacuatiescenario's zijn, maar er worden nergens evacuatieoefeningen gehouden. Voor de keramiekoven beschikt de instelling niet over een indienststellingsverslag. De oven staat in een niet gecompartmenteerde ovenruimte. Tevens zijn er onvoldoende gebrevetteerde hulpverleners verspreid over de gehele instelling.

De instelling krijgt een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de ontbrekende systematiek in het opsporen van tekorten, de gebrekkige beheersing van vastgestelde tekorten en de feitelijke situatie op vlak van BVH, wekt het beleidsvoerende vermogen in de instelling weinig vertrouwen. Een nauwgezette opvolging van de verbetering van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving is nodig. Dat vereist deskundige analyse en advies en daadkracht van het schoolbestuur.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De academie ziet deskundigheidsbevordering als een belangrijke sleutel om permanent een hoge onderwijskwaliteit te garanderen. Ze streeft naar artistieke opleidingen in haar programmatie, met een professionele omkadering, die voor een breed publiek heel toegankelijk zijn. Haar doel is om dit steeds beter en voor een grotere doelgroep te doen. De instelling vindt het belangrijk dat haar team enthousiast en met een open geest voor creativiteit en idealisme, zich voor de academie engageert.
- Ondersteuning** Het nascholingsplan en de persoonlijke aansturing vanuit het beleid richten zich op de algemene en persoonlijke behoeften van de personeelsleden. Iedereen krijgt aanmoediging om artistiek actief te zijn, een goed contact met het culturele veld te houden en zich verder pedagogisch te blijven bekwamen. Elke leerkracht staat in persoonlijk contact met de directeur of een coördinator voor de uitwisseling van informatie over zijn of haar deskundigheid. Dit leidt tot gedragen doelgerichte keuzes voor de interne of externe nascholing op dit individueel niveau.
- Er is geen dynamisch overzicht van de actuele competenties binnen het team. Er is ook geen behoefteanalyse op academieniveau. De instelling staat in voor de gedeeltelijke of volledige financiering van de deskundigheidsbevordering. Steeds kunnen de personeelsleden daar bovenop rekenen op een goede ondersteuning.
- De nascholingsactiviteiten van de afgelopen jaren variëren van artistieke, technische tot didactisch pedagogische vormingen. Iedereen krijgt kansen om zich verder te bekwamen in zijn vakgebied. De academie biedt leerkrachten ook de gelegenheid zich te vormen in het begeleiden van leerlingen met specifieke leerbehoeften. Meerdere leerkrachten volgden hiervoor een opleiding of organiseerden zelf workshops binnen het team.
- Grote groepsinitiatieven voor de hele academie, zoals op pedagogische studiedagen, bevorderen de cohesie en de groepsdynamiek binnen het team.
- Doeltreffendheid** De academie zet nascholing gericht in om aan de gekende noden van de leerlingen of van de academie tegemoet te komen.
- De coördinatoren en de directie zien erop toe dat de nieuwe kennis en ervaring tot in de lespraktijk komt en dat deze zich voldoende verspreidt binnen het korps. De vele initiatieven van de leerkrachten en de aanpassingen in het onderwijsaanbod of de lesmethodieken van de afgelopen jaren tonen aan dat de visie op deskundigheidsbevordering leeft.

Ontwikkeling Regelmatig reflecteert het team van directie en coördinatoren over nascholing en hoe die het best de werking van de academie kan ondersteunen. Waar vroeger de nascholing vooral bestond uit tal van losse individuele initiatieven zijn deze nu meer op elkaar afgestemd met de focus op de specifieke behoeften van de leerlingen. Gesprekken met het team tonen aan dat de academie zich hier nog verder in wil verbeteren.

Inbreuk(en) op regelgeving Voldoen aan art. 8 van het kwaliteitsdecreet van 08/05/2009 - jaarlijkse goedkeuring van een nascholingsplan.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Er is een duidelijke visie over concrete leerbegeleiding, met inzicht en initiatief. Deze visie is rechtstreeks gekoppeld aan een aspect van het artistiek-pedagogisch project, nl. kwaliteitsvol onderwijs garanderen. Drempelverlaging mag geen repercussie hebben op het bereikte resultaat. Elke leerling komt immers binnen met een rugzak. De academie stelt zich als doel die rugzak te vullen met een inhoud die overeenstemt met de authenticiteit van de drager. Aandacht voor talent en voor leerlingen met leerstoornissen is dan ook een kernopdracht die veel breder gaat dan alleen de 'specifieke' opleiding. De doelgerichte operationalisering sluit dan ook aan bij een sterkte-zwakteanalyse ter ondersteuning van het artistiek-pedagogisch project. Deze visie is echter nog onvoldoende bekend bij leraars, leerlingen en ouders. Concrete acties worden gecoördineerd, intern besproken en geëvalueerd met de betrokken leerkrachten en met de leerlingen zelf.

Ondersteuning Er worden vier lesuren effectief besteed aan de leerlingen die een bijzondere begeleiding nodig hebben. Detectie van de benodigde extra zorg gebeurt meestal via de leraar amv, op vraag van de leerling zelf of van de leraar instrument. Na het vaststellen van het feit dat extra begeleiding nodig is, wordt via een gesprek met de betrokken leraars overleg gepleegd. Gezien er nog geen leerlingvolgsysteem is op academieniveau, wordt de informatie over de leerbegeleiding door de betrokken leraars en door de directie bijgehouden, weliswaar steeds terugkoppelend met de vakleraar. Elke problematiek wordt specifiek begeleid: autisme, blindheid, asperger, adhd, Specifieke expertise wordt reeds intern geboden door leraars met bijzondere belangstelling, ontwikkelde vaardigheden en expertise.

Doeltreffendheid Het effect van de aangeboden extra begeleiding is bijzonder verdienstelijk. Het aanbieden en het realiseren van deze begeleiding creëert vrijheid voor de klastitularis om met de andere leerlingen door te gaan, in de vaste overtuiging dat de zwakkere leerling wordt bijgewerkt. De leerlingen met bijzondere leerbehoeften kunnen na enkele sessies terug aansluiten bij de lessen of vinden de passie voor het vak terug. De slaagcijfers van de betrokken leerlingen verbeteren. Er ontstaat meer respect voor de leerinhoud en deze wordt op peil gehouden. De globale doorstroom naar HKO of naar aanverwante sectoren is groot. Ook op dit vlak heeft de leerbegeleiding een bijzondere rol gespeeld.

Ontwikkeling In het academie-aanbod zitten o.a. de mini-academie en de taakklassen. Deze laatste werken op meerdere sporen. Ten eerste kinderen met specifieke leermoeilijkheden. Ten tweede het bijspijkeren van zijdelingse instromers of late aanmeldingen. Ten derde het aanreiken van een specifieke begeleiding voor pré-professionelen en tot slot het respecteren van specifieke ervaringen of het aantrekken van taakleerkrachten met een bijzondere expertise in functie van de problematiek.

De expertise van een logopediste in de studierichting Woord is aanwezig. Eventueel zou deze kunnen ingezet worden binnen de Woordafdeling. Het ontwikkelen van een leerlingvolgsysteem op academieniveau maakt onlosmakelijk deel uit van de zorg voor de leerlingen. Het opstellen van een lijst met de specifieke zorg die wordt aangeboden behoort daar ook toe. Een sterke bijsturing die recent gebeurde, na zelfevaluatie, is dan ook de frequentie (van bijkomende lessen) en het beter detecteren van de noden overall (het aanbod mag niet beperkt blijven tot één of andere klas maar moet openstaan voor alle klassen en leerlingen). Dit leidt immers tot meer aandacht voor de bevordering of het herwinnen van het zing- en speelplezier. Meerdere leerkrachten volgden reeds nascholing inzake specifieke leerstoornissen. De hele vakgroep voor amv neemt nascholingsinitiatief in functie van specifieke noden.

4.3 EvaluatiepraktijkRapporteringspraktijk

Doelgerichtheid Er is geen uitgeschreven visie rond evalueren van leerlingen. Uit gesprekken blijkt dat in de academie de leerlingenevaluatie geschiedt volgens de richtlijnen van de bestaande regelgeving. De academie is niet geneigd om zich op een experimentele weg te begeven en wenst voorlopig geen gebruik te maken van nieuwe, alternatieve vormen die door de vernieuwde regelgeving worden mogelijk gemaakt. Deze keuze is niet ingegeven vanuit behoudsgezindheid maar veeleer omwille van een attitude om met deze belangrijke indicator voldoende omzichtig om te gaan.

Naast het werken volgens de traditionele evaluatievoorschriften wenst de instelling veel aandacht te schenken aan het begeleiden van leerlingen naar het moment suprême: de podiumprestatie/presentatie (voor podiumkunsten) en de voorstelling of tentoonstelling (voor de beeldende kunsten). De leerlingen worden met een bijzondere zorg “voorbereid” naar de toonmomenten toe. Hierbij is een goede “présence” een belangrijk en gelijkgericht werkpunt voor iedereen.

De rapporten die meegegeven worden met de leerlingen gelden als evaluatie van de leerlingen.

- Ondersteuning** De afspraken rond leerlingenevaluatie staan gebundeld in het evaluatiedocument. Hierin is de examenregeling terug te vinden en worden de soorten examens aangegeven: halfjaarlijkse en eindejaarexamens, overgangsproeven en graadexamens. De graadexamens zijn de eindproeven van een graad die leiden tot een erkend attest of getuigenschrift. Deze laatste zijn gekoppeld aan een openbare proef. Voor leerlingen die uitzonderlijk niet aanwezig kunnen zijn, richt de academie inhaalexamens in. Voor bepaalde volwassenen in de studierichting muziek en woord (vanaf middelbare graad) kan een “aangepast examen” de officiële eindproeven vervangen. Dit stemt overeen met de regelgeving met uitzondering van het element “jurering”. Nergens wordt vermeld dat voor volwassenen geen externe juryleden meer zouden hoeven bij het belangrijke moment op het einde van een graad. Zoals de regelgeving voorschrijft nodigt de academie voor haar officiële kwaliteitstoetsen externe juryleden uit. Deze blijken voldoende representatief, behalve voor sommige inhaalexamens in de maand september. De keuze gebeurt vaak op suggestie van de leerkrachten. Een voorwaarde is voldoende affiniteit bezitten ten overstaan van het deeltijds kunstonderwijs. In de academie ondersteunt een coördinator de directie bij de organisatie van de evaluatiemomenten zodat de vele examens gestroomlijnd kunnen verlopen.
- Doeltreffendheid** Het eindexamen maakt een belangrijk deel uit van de totale evaluatie van een leerling. Al naargelang studierichting, optie en vakgebied bestaan er al dan niet afzonderlijke schalen van afweging in de puntenquoteringen. Dit is afhankelijk van de waarde gehecht aan de verschillende onderdelen die getoetst worden. Er blijkt een evenwichtige verdeling van de punten tussen de deze onderdelen. Aldus bestrijkt een vakgebied/optie/studierichting telkens een overzichtelijk geheel waarbij de toetsing nog vooral vertrekt vanuit de te realiseren programma’s. Dit betekent niet dat de academie onvoldoende aandacht zou schenken aan de bespreking van de individuele, persoonlijke ontwikkeling van elke leerling. Ook de jury neemt hier deel aan gesprekken waarbij men tracht de subjectieve elementen voldoende te neutraliseren met het oog op een eerlijke terugkoppeling. De academie voorziet twee periodes van evaluatie. Voor de studierichting BK en voor het vak amc worden geen eindexamens voorzien. Dit is niet conform de regelgeving. In de plaats komt een permanente evaluatie. Deze wordt door de leerkrachten wel voldoende geargumenteed. In het nieuwe systeem van modularisering, dat een positief élan teweegbrengt, zal het een hele opdracht zijn de evaluatie van de verschillende leerplandoelen te koppelen aan de gevolgde inhoud. Een leerlingvolgsysteem kan hier een oplossing bieden.

Inhoudelijk werd het verplichte geheugenwerk afgeschaft. In de plaats ervan heeft het oude pedagogisch college op 14/05/2009 de volgende regeling getroffen: “Leerlingen (+ leerkrachten) die blind wensen te spelen zijn hierin vrij. Let wel, voor de jury zal er geen meerwaarde aan gekoppeld worden. De meerwaarde moet blijken uit de prestatie”. Ook dit is niet conform de inhoud van de leerplannen. Aangezien men voor diegenen die wel uit het hoofd spelen aan de jury vraagt er geen meerwaarde aan te koppelen verdwijnt de zin en de waarde van het spelen op het gehoor. De onvoldoende geargumenteerde beslissing legt een hypotheek op de kwaliteit van de muzikale vorming. Er is bijgevolg geen toetsing meer van het innerlijk gehoor als leidraad van het musiceren.

De examenprogramma's in de examenbrochures zijn over het algemeen zeer verzorgd.

De resultaten worden aan de leerlingen meegedeeld door de leerkracht zodat deze op een persoonlijke wijze worden teruggekoppeld. Er bestaat een deliberatiecommissie mochten er zich bij bepaalde leerlingen problemen voordoen.

Ontwikkeling De academie werkt op een gestructureerde manier het evaluatierooster uit en dit volgens de meeste verwachtingen zoals de regelgeving voorschrijft. In mindere mate wordt er onderwijsontwikkeld gedacht. Er is geen brainstorm rond nieuwe ontwikkelingen waarmee een kunstonderwijs zich in de nabije toekomst zal geconfronteerd zien. Dat er met een zekere schroom en voorzichtigheid aangekeken wordt tegen soms wat onstuimige initiatieven rond competentiegericht evalueren, verdient alle begrip. Dit mag de academie er weliswaar niet van weerhouden om de evoluties binnen dit proces op de voet te volgen. Zij kan zich meer informeren en haar kijk op beoordelen en evalueren van leerlingen op een meer dynamische wijze ontwikkelen.

Inbreuk(en) op regelgeving

- inhaalexamen studenten in december - niet conform organisatiebesluit
- (niet onderbouwd) afschaffen van het geheugenwerk zoals aangegeven in de leerplannen
- juriesamenstellingen in amc en woordkunst
- geen eindproef meer na elk leerjaar in het vak amc en in de studierichting Beeldende Kunst

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De leiding van de academie berust in handen van de directeur. Hij is aangesteld door de stad Maaseik die als inrichtende macht vertegenwoordigd wordt door de burgemeester en de schepen voor kunstonderwijs. Er is geen specifieke onderwijsdienst, bepaalde afspraken tussen schoolbestuur en academie geschieden daardoor via een managementteam. Tussen dit managementteam, het verantwoordelijk bestuur en de directie van de academie is een spanningsveld waarneembaar wat betreft inhoudelijke bevoegdheden en interne samenwerking. Er is geen ondersteunende directieraad of een directieteam. Aldus staat de directie op een wat eenzame, weliswaar krachtige maar mogelijk ook kwetsbare positie. Het leiderschap kan qua stijl omschreven worden als open en direct met veel zin voor pragmatisme.
- Visieontwikkeling** De academie beschikt over een heldere, transparante en inspirerende artistiek-pedagogische visie. Ze kwam tot stand na een langere periode van reflectie. Deze visie is authentiek, oprecht en ambitieus. Het is een uitgeschreven tekst die ook overzichtelijk en schematisch op één blad samengevat werd. De acht belangrijkste doelstellingen ervan staan geordend onder de twee rubrieken “artistiek” en “pedagogisch”. Het is een eigen “credo” van de school die hierin zowel haar maatschappelijke positie en engagement wil beklemtonen als haar elementaire opdracht vertolken om iedereen liefde voor de kunst bij te brengen.
- Besluitvorming** Op het vlak van centrale sturing is de directeur het aanspreekpunt en de sleutelfiguur inzake beleidsbeslissingen. Wat betreft pedagogische en organisatorische materie kan hij beroep doen op enkele coördinatoren die vanuit de verschillende studierichtingen en vakgebieden belangrijke, toegevoegde informatie aanreiken. Hierop steunen dan de genomen beslissingen. Vroeger bestond er een soort pedagogisch college maar dit bleek niet zo functioneel en is daardoor afgevoerd. De ontwikkeling van een representatief middenkader zou weliswaar kunnen bijdragen tot een sterkere draagkracht bij de besluitvorming. Er is een formeel belangenoverlegcomité waarin juridisch-technische materie officieel wordt goedgekeurd. De directeur is daarin vertegenwoordigd inzake de personeelsaangelegenheden. Wat betreft noodzakelijke investeringen (vb. aankoop instrumenten...) én ondersteuning/financiële tussenkomst voor professionalisering (nascholing) blijkt niet alleen het budgettair maar ook het inhoudelijk advies- en beslissingsrecht te geschieden via een tussenliggend administratief echelon. Hierdoor is een (ver)storende interferentie gecreëerd tussen directie en verantwoordelijk schoolbestuur. Immers, een aanwijsbaar risico bestaat dat bevoegdheden van de directie en van het verantwoordelijk schoolbestuur ondergraven worden ondanks hun aansprakelijkheid.

De academie kan rekenen op een betrokken en professioneel secretariaat. Bij afwezigheid van een onderwijsdienst dienen alle administratieve afhandelingen voorbereid en uitgevoerd te worden door deze medewerkers in overleg met de directie.

Kwaliteitszorg In deze academie is er een grote gevoeligheid aanwezig voor een hoog kwaliteitsstreven op pedagogisch en artistiek gebied. In het artistiek pedagogisch project is een afzonderlijk hoofdstukje gewijd aan deze kwaliteitszin en –verbetering. De academie ziet dit als een dynamisch proces waarbij overleg, evaluatie, reflectie, zelfontwikkeling en navorming continu worden aangemoedigd. Hierbij staat de academie open voor externe feedback. Hoe deze kwaliteitszorg wordt opgevolgd vormt een permanente en toekomstige uitdaging.

Een instrument dat deze kwaliteitszorg in kaart brengt, is nog niet systematisch in werking. Het continu bewaken van de ontwikkelingen binnen bepaalde procesindicatoren vraagt immers een sterkere ondersteuning op beleidsniveau gezien de noodzakelijke tijdsinvestering.

Kwaliteit is in deze academie ook realiseerbaar op een drempelverlagende maar tegelijk professionele manier. Voor sterk gemotiveerde leerlingen wordt een verruimd aanbod voorzien.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het bereiken van de leerplandoelstellingen voor de vakken algemene muziekcultuur, algemene muzikale vorming/samenzang, begeleidingspraktijk orgel en orgel, hobo, samenspel en instrumentaal ensemble, koor en vocaal ensemble, zang/stemvorming klassiek in de studierichting Muziek.
- Het bereiken van de leerplandoelstellingen voor de vakken toneel, voordracht, welsprekendheid en repertoirestudie in de studierichting Woord.
- Het bereiken van de leerplandoelstellingen voor het vak algemeen beeldende vorming in de studierichting Beeldende Kunst.
- De sterke samenspel- en ensemblecultuur zowel op instrumentaal als vocaal gebied in de studierichting muziek.
- De kwaliteit van het zingen binnen al de vocale vakgebieden.
- Het aanreiken van degelijk en literair verantwoord materiaal in de studierichting Woord.
- De kwaliteit van de leerlingbegeleiding in de verschillende studierichtingen.
- De interne en externe kwaliteitszorg wat betreft leerlingenevaluatie in de studierichting Beeld.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een coherente visie rond het belang van nascholing in het kader van een dynamische kwaliteitszorg.
- De goede organisatie van de evaluatiemomenten doorheen het jaar en van de examens op het einde van het schooljaar.
- De contactmomenten met de ouders.
- De leerlinggerichte begeleiding ten behoeve van alle talenten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De open en directe leiderschapsstijl met grote betrokkenheid en verantwoordelijkheidszin.
- De sterke, transparante en maatschappelijk geëngageerde artistiek-pedagogische visie.
- Een permanente overlegcultuur die bijdraagt tot een versterking van de besluitvorming wat betreft de studierichting Muziek.
- Een uitgesproken aandacht voor kwaliteitsstreven met een gelijkwaardige benadering van alle studierichtingen.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Adequater aanpakken van de inschrijvingen met effectverbetering op de outputfactoren (o.a. instroom en doorstroom van leerlingen).
- De didactisch en artistiek inspirerende accommodatie in de leslokalen.
- Coaching en mentoraat via een optimalisering van de coördinatie in de studierichting Beeld.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het conceptueel uitdiepen en leren kennen van nieuwe vormen binnen de evaluatiepraktijk zoals het competentiegericht evalueren.
- Het aandacht schenken aan het geheugenwerk in relatie tot de auditieve ontwikkeling van de leerlingen.
- De infrastructurele situatie in de afdeling Neeroeteren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De versterking van het leiderschap via de versterking van een middenkader.
- Het nagaan of de doelstellingen van de artistiek pedagogische visie tot op het klasniveau bereikt worden.
- Het wegwerken van de spanningsvelden tussen de bovenbouw van het schoolbestuur en de directie.
- Het verder ontwikkelen van een dynamisch kwaliteitszorgsysteem.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het bereiken van de leerplandoelstellingen voor het vak algemene verbale vorming in de studierichting Woord.

Wat betreft de regelgeving

- Voldoen aan art. 8 van het kwaliteitsdecreet van 08/05/2009 - jaarlijkse goedkeuring van een nascholingsplan.
- Het voldoen aan de evaluatievereisten uit het leerplan algemene verbale vorming in de studierichting Woord.
- Het voldoen aan de regelgeving wat het aantal externe juryleden betreft voor het vak repertoirestudie in de studierichting Woord.
- Het niet respecteren van het geheugenwerk in de programma's van de studierichting Muziek zoals de minimumleerplannen bepalen.
- Het wegvallen van het examen algemene muziekcultuur.
- Het elimineren van de eindproef amc (zonder externe jury) is niet conform de regelgeving.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling opgestart.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'
 - voor **woordkunst** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor algemene verbale vorming.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **08-10-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**' voor **beeldende kunst, muziek**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Dirk ROMBAUT de inspecteur-verslaggever	John VANDECAETSBECK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	

8 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen de opgelegde termijn na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Op basis van het ministerieel besluit van 18 mei 2010 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan de inspecteur-generaal en conform art. 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de criteria ter beoordeling van verbeteringsplannen van 17 januari 2014 keurde de inspecteur-generaal het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **7 februari 2020**.